

כללים מעשיים בנוגע לפטריוטיות

1. כל אדם, בהיוועצו בלבו שלו, יכול בנקל לדעת האם הוא פטריוט או לא. אולם אין זה קל באותה המידה עבור המתבונן מהצד.
2. להתבטא בדרך קולנית ותקיפה כנגד דעה, או בעדה, אינו מהווה הוכחה לפטריוטיות.
3. אדם אשר תשוקתו לכסף עומדת בראש סדר העדיפויות שלו אינו נחשב לפטריוט. הוא הדין באשר לאדם תאב-השררה.
4. יליד על-פני זר, נשוי על-פני רווק, מאמין על-פני כופר – לכולם סיכוי טוב יותר להיות פטריוטים.
5. אנין-טעם אינו יכול להיות פטריוט.
6. אדם המרמה בקלפים או במשחקי-קובייה אינו יכול להיות פטריוט.
7. אדם הטופל שקר אל מול רעיו ושכניו אינו יכול לומר אמת אל מול הציבור.
8. כל נוכל הוא נוכל יסודי. ונוכל יסודי הוא נוכל בכל רמ"ח איבריו.
9. אדם ללא מצפון או יראת-שמיים: האם תיתן לו לשמור על ילדיך? אם לא – מדוע תיתן לו לשמור על מולדתך?

¹George Berkeley, *Maxims concerning Patriotism*, 1750.

10. אין כל תועלת בשתיין בהמי שחושיו הוקהו וטומטמו בידי שתייה מופרזת, וודאי שלא כפטריוט.
11. גנדרן ואיש תענוגות – ערכו כפטריוט דל.
12. אדם זועף וגס-רוח אשר אינו אוהב את הבריות, בקושי יאהב את מולדתו.
13. אהבת השבחים והכיבודים עשויה לעשות דבר-מה; ברם, תחושה פנימית של שליחות ומצפון הינה חיונית לפטריוט אמיתי.
14. היושר (כמו דברים אחרים) צומח מקרקע פורייה – אותם עקרונות טובים שנזרעו בנפש בגיל צעיר.
15. בכדי להיחשב כפטריוט אמיתי, שומה על כל אדם לראות בבני-עמו יציר כפיו של האל, ואת עצמו כמחויב ליתן דין וחשבון בנוגע ליחסו כלפיהם.
16. אם המימרה *pro Aris et Focis*² מתמצת את מהות הפטריוטיות, הרי שחסר הדת או הבית חשוב כפטריוט מפוקפק.
17. אין אדם מעיד עדות-שקר בשם המצפון.
18. ישנה דרך טובה לפייס אנשים ממורמרים: *Sunt verba & voces quibus*
*hunc lenire dolorem, &c*³.
19. חתן הגון יעדיף ללטף ולא להכות.

² בהוראה מושאלת: "למען מזבחותינו ובתינו"

³ מתוך הוראטיוס, האיגרות, א 34. תרגום מילולי: "יש אַמרים ומילים שבהם תוכל להקל את הסבל." התרגום בגרסתו השירית: "אם בְּלֵב אִישׁ יוֹקְדוֹת חֲמֻדָּנוֹת וְתִשׁוּקָה מְאֻמְלָת / יֵשׁ לַחֵשׁ נַחֵשׁ, שְׁבוּ יוֹכֵל לְהִקָּל אֶת הַסָּבֵל. / וְלִהְרַחֵק מִרְבִּיתוֹ שֶׁל הַחֲלִי; וְאִם מְנַפְחֵת / שְׁאֲפָנוֹת אֶת לְבוֹ, יֵשׁ גֶּסֶח קְבוּעַ שֶׁל קֶסֶם / שְׁיִפְאוּ: לוֹ יִטְהַר וְיִקְרָא אֶת הַסֵּפֶר שֶׁלְשֵׁתִים." (האיגרות, א 33-37). ההקשר הוא כדלהלן: הוראטיוס מעודד את האדם לעסוק בפילוסופיה כי זו הדרך היחידה לדבריו להירפא מחוליינו הנפשיים, כגון חמדנות, שאפתנות וכד'. (תרגום הציטוט הנ"ל ודברי ההסבר הנלווים לו נעשו בידי פרופ' רחל בירנבאום שתרגומה לאיגרות של הוראטיוס עתיד לראות אור בקרוב ב'מוסד ביאליק').

20. מי שאומר כי אין דבר כזה "אדם הגון" – היה סמוך ובטוח כי נבל הוא.
21. אין לי דעה באשר לפטריוטים הכבירים שלך. חלקם אוכלים, חלקם שותים, חלקם מתווכחים למען מדינתם. **פטריוטיזם מודרני!**
22. **איביקוס** (Ibycus) הוא ברנש מרגיז, רוטן וקפוץ-יד. ישנו סיכוי טוב **שאיביקוס** אינו פטריוט.
23. אל לנו לחשוב כי כל מוכיח צעקני העומד בשער, או כל רוטן מהיר חמה כנגד השלטון, נחשב לפטריוט.
24. הפטריוט הוא אדם הרוצה בכל מאודו לראות את עמו משגשג, ושאינו מסתפק בלייחל לכך, אלא שוקד בלמידה ובעשייה לקידום מטרה זו.
25. המהמרים בקוביות, הגנדרנים, המתהוללים, הבריונים, הסוחרים במניות מפוקפקות: אויה! האלו פטריוטים?
26. סופרים אחדים סברו כי אין זה מן האפשר שאנשים יגיעו למצב שבו הם לועגים נוכח טובת הציבור. אף על פי כן, הדבר נעשה בימינו.
27. הפטריוט נעזר בתכונותיו הטובות למען הציבור. הנוכל נוהג בציבור כאילו זה משועבד למטרותיו האישיות. הראשון מחשיב עצמו כחלק מתוך הכלל, השני מחשיב עצמו לכלל.
28. מאז ומתמיד קיימת זיקה טבעית בין החצר למדינה. האחת תקבל כמה שיותר והשנייה תיתן כמה שפחות. כיצד על הפטריוט לנהוג?
29. הוא נותן בכמות הנדרשת. אם הוא נותן יותר, הוא עושה זאת מתוך ההשקפה שכך ישיג יותר עבור מדינתו.
30. פטריוט לעולם לא יסחור בכספי הציבור לרווחתו האישית.

31. לעולם אין לתת-יד לרוע מוסרי. גרימת רוע גשמי אפשרית לשם מניעת רוע גדול יותר, או לשם השגת טוב.
32. במקום בו הלב נכון, קיימת פטריוטיות.
33. בהיפגשך עם אנשי-עסקים, מוטב להיוועץ בראשך ולא בלבך.
34. פטריוט מסוגל להודות כי קיימים בני-אדם ישרים, וכי בני-אדם ישרים שונים זה מזה.
35. הוא אשר כדרך קבע תולה אשמה או כדרך קבע מחלק שבחים, אינו פטריוט.
36. פטריוט לא יתנגד לקיומם של ניגודים במדינה.
37. כולנו חצרנים מתקתקים וחמקמקים, או שכולנו מרירים וממורמרים; כך או כך הציבור יצא נפסד.
38. תסיסה מן הסוג הגרוע ביותר מגיחה לאחר חוסר-מעש מוחלט.
39. כשאני רואה אדם רוגן, זועם ורותח, אני מפקפק בפטריוטיות שלו.
40. על פי רוב, כוונתם של איש-החצר המתרפס ונושא הכלים הזועף זהה: ענייניהם הפרטיים.
41. הפטריוט לא יעריך אף אדם בשל השתייכותו למחנהו שלו.
42. התכנן מועד להחשיב עצמו בטעות כפטריוט.

(מאנגלית: אלעד אהרון)